

Pe pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 — h
četrt 6 — h
mesec 2 — h
V upravnishvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 — h
četrt 5 — h
mesec 1 — h
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narodno in inšerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaaja vsak dan, izvemši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 139.

V Ljubljani, v petek 20. junija 1902.

Letnik XXX.

Eucharistia.

Mea caro est pro mundi vita.

V soparni atmosferi našega javnega življenja je zavela kot hladilen, oživljajoč vetrič zadnja enciklika sv. Očeta o evharistiji. Kdor hoče, da se dvigne, da oživi, da se prenovi — tu ima v besedah očeta narodov resnično misel, oživljajočega duha.

V naših časih se mnogo, morda še preveč govori o pomanjkanju idealov, o splošnem propadu višjih misli. Ni čuda: Le pogledjmo okoli sebe! Tu surova sila kapitalistične države podjarmlja junaški, za idejo svobode se boreči narod. Tam napolnjujejo javno ozračje prazna imena Chamberlain, Palizzolo, Musolino, Humbert, Panama, Hülsner. Drugod zopet odmeva svet od malenkostnih borb, stavk, pravde, mandatov, delavdacij. In več, nego zaslužijo, dvigajo prahu politični orjaki »en miniature«, recimo Tavčar, Malovrh... Človek bi se zgrudil v ponižanju in brezupnosti, ako bi to bilo vse na svetu, med nami vse, vse in nič višjega.

K sreči živi v Vatikanu starček, eterična oseba med zemljo in med nebom, posredovavec med vedno resnico in zemsko dvojbo. In od tam zajemamo svetlobe in luči, od tam dobivamo pojme o življenju, ki premagujejo smrt in ne poznajo časnih minljivosti.

Dante pravi nekje človeku: „Vivere e ragione usare — Živi naj in rabi naj svojo pamet!“ Da, pamet moramo rabiti, a človeški razum mora imeti višjo hrano, nego je zemeljsko blato. Človeški razum je otrok božji. Pri Njem je njegova domovina, in če pretrga zvezo z Njim, blodi okoli nestalno in zmotno, nezadovoljen, neutašen, vedno žejen, samega sebe uničujoč v brezupnih poizkusih. »Nomen habes quod vivus et mortuus es — Tvoje ime je, da si živ in mrtev« pravi »Skrivno razodetje.« Živ si, če si z Bogom, mrtev si, če se ločiš od Njega.

V svojih enciklikah se ozira Leon XIII. na te množice mrtvih. On jih kliče k življenju. In najjasnejše, najsvežejše doni njegov glas, ko jih vabi k zakramentu življenja v imenu Jezusovem, ki uči: »Mea

caro est pro mundi vita — Moje meso je za življenje sveta».

Ideale življenja je sveta cerkev izrazila v treh bogoslovnih krepostih: Vera, upanje, ljubezen. Kar človek veruje, kar upa, kar ljubi — v tem je njegovo življenje, v tem je ves človek. In v tem je tudi rešitev človeka, da se dá tem trem nujnim potrebam njegovega bitja predmet, ki je vreden nesmrtnega duha. In drugega ni, kakor je Bog. Človeška vera, človeško upanje, človeška ljubezen — to troje se naj povzdigne v kraljestvo resnice, dobrote in lepote — in človeštvo je rešeno. Pravica zmaguje in novo življenje kliče iz razvalin. To je skrivnost, ki edina more razsvetliti temo in dati življenja človeka vredno vsebino.

Bog sam je oni vzor, ki nasituje po neskončnosti hrepenečo našo dušo. Saj ga ni človeka, ki ne bi vsaj včasih, morda le v tišini samotne noči ali strti od nesrečnih udarcev, dvigal pogledov kvišku in zdihoval: Oče naš, kateri si v nebesih...

Pa obdani smo na vseh straneh od materije in naše delovanje se prši v tisočere nizke, svetne opravke. Naš pogled vidi le telesno, naše čustvo uživa le čutno, in naš razum leta nestalno od malenkosti do malenkosti in se le redko povzpne v višave večne svetlobe. Predaleč nam je Bog v svoji absolutni popolnosti, nam, ki moremo pojmiti le to, kar je končno, kar je nepopolno in minljivo.

Zato se nas je usmilil in je prišel med nas. Učlovečil se je: stopil je med nas, ko je vzel na se našo naravo, da more med nami bivati, med nami trpeti, da še več: da za nas živi, za nas trpi, in — kot človek med ljudmi umrje.

Bilo je moralno potrebno, da se je to zgodilo. Ta skrivnost svete vere nas je rešila, da ne molimo lesa in kamna, da ne morimo otrok, da nismo sužnji tiranov, da spoštujemo zakonsko zvezo, da ljubimo revnega trpina, da snujemo organizacije, katerih namen ni divja gospodstvaželjnost, ampak skrb za javni blagor.

On je šel v nebo. A ni nas ostavil, ostal je med nami, da nas vedno krepi, vedno oživlja, vedno vodi in prenavlja. Ostal

je pri nas v zakramentu ljubezni in življenja. Kjerkoli ga sprejemajo in časte, tam se rodi v dušah oni nepremagljivi duh, ki je na razvalinah starega poganstva ustvaril novo, živo kulturo, katere niso mogli utopiti potoki mučeniške krvi in pojavi barbarkega nasilja. In ta duh prenavlja tudi novo dobo, ji daje nove ideje, pospešuje napredek, blaži nasprotja in rodi vse vire ljudske sreče in družabnega blagostanja.

To je socialni pomen evharistije. In papež Leon XIII. v najnovejši encikliki kliče narode k češčenju tega zakramenta, v katerem se najlepše, najbolj žareče in vroče kaže neskončni vir božje ljubezni. Sveti oče z besedami, ki dihaajo veselo poročilo nadangelovo, oznanja svetu, kako blizu mu je Rešitelj, Voditelj, Gospod in Kralj. Vabi ga k Njemu, kliče ga k nasledovanju Onega, ki je svet premagal.

Da, prav ima sveti Oče, ko nam kaže, kje morejo naša bolna srca najti ono, kar naj napolnjuje njihovo vero, kar naj uteši njihovo upanje, kar naj v čistem plamenu brani njihovo ljubezen. Daje nam skrivnostni kruh, ki nas brani za vedno življenje in nam sladi zemsko bivanje.

Glejte najvišji ideal! Ideal, ki sega v večnost, da daje hrano in moč vsem pravim, svetnim, zemskim vzorom!

Po navodilu svetega Očeta se vrši pri nas versko in socialno probujenje in vstajenje. Enciklike o socialnem vprašanju so vzbudile pri nas gospodarsko organizacijo. Enciklike o političnih vprašanjih so nam precizirale pojme svobode, pravice, drž. oblasti. Enciklike o krščanski izobrazbi so nam pokazale pot v šolstvu, znanosti, umetnosti. Šli smo za njim, in reči moramo: Bile so besede življenja, ki smo jih slušali.

In zdaj nam kaže vir, iz katerega naj zajemljemo tolažbe v bridkosti, pogum v boju, nado v trpljenju in vztrajnost v delu: Vabi nas k evharistiji, podaja nam angelsko jed, in oni, ki jo uživa, bo imel življenje in ne bo umrl vekomaj.

Glejte: to je bistvo tega, kar imenujete »klerikalizem«! To so ideali, za katere se bori naš višji pastir!

Slovensko ljudstvo jih razume in v njih izposlovanju vidi poročstvo za svojo bodočnost!

O gosposki zbornici.

Gosposka zbornica, ki ima danes zadnjo sejo v tem zasedanju in bo rešila razne osnove in predloge, ki so jih v zadnjih dneh obdelali v poslanski zbornici in glede katerih vlada želi, da so rešene, je bila minule dni silno nejevoljna na poslansko zbornico, če se je namreč v večini strinjala z izjavo kneza Aueršperga. Ta mož je namreč danes teden ugovarjal temu, da poslanska zbornica tako pritiska na gosposko in jo sili, da takoj in v smislu njenih sklepov reši gotove predloge. K temu pripominja »Informacija«: Gosposka zbornica prav stori, če se napram takim nedostojnim zahtevam opira na svojo dobro pravo in začasno izjavi, da se ne pusti terorizirati. Gosposka zbornica duševno in moralno visoko kot zvonik nadkriljuje poslansko in prebivalstvo opravičeno želi, da si gosposka zbornica skrbno čuva svojo samostojnost — Hm!

Saški kralj Albert †.

Sinoči nekaj minut po 8. uri je umrl na svojem gradu Sybilleort pri Draždanih saški kralj Albert za boleznijo, ki mu je že minulo jesen pretela pretrgati nit življenja. Umrli kralj je bil rojen 23 aprila 1828 kot sin tedanjega princa in poznejšega kralja Ivana in bavarske princezije Amalije v Draždanih. Že v zibelki je bil imenovan imejteljem 1. pehotnega polka, v armado pa je stopil 24. okt. 1843. V l. 1849, ko je moral prekiniti studije na bonskem vseučilišču, so ga aktivno udeležili vojske proti Dancem. Po smrti kralja Friderika Augusta je postal prestolonaslednik in kot tak prevzel predsedstvo v držav. svetu. Aktivno se je udeleževal razprav v prvi zbornici. Po smrti svojega očeta kralja Ivana dne 29. okt. 1873 je prevzel vladno saksonskega kraljestva. Naši monarhiji, posebno pa našemu cesarju je bil umrl kralj velik prijatelj, radi česar se naš cesar tudi udeleži njegovega pogreba.

Nasledoval mu bo brat princ Jurij, drugi sin kralja Ivana, rojen 8. avg. 1832,

LISTEK.

Spomini na sv. deželo.

Piše Ivan Knific.

IX.

Pri Božjem Grobu.

Cerkev Božjega Groba je prostorna, pa ne enotna stavba. Pobožni verniki so hoteli vse one svete kraje, katere omenja sveto pismo ali pa jih staro ustno izročilo zaznamuje kot kraje, kjer je bil naš Izveličar križan in je vstal od smrti, vse te kraje so hoteli verniki spraviti pod eno streho, v eno cerkev. Odtod si razlagamo njeno razsežnost. Razven tega so različne verske ločine tekom časa prizidale k prvotni cerkvi različne kapele, večje in manjše; tako je cerkev Božjega Groba izgubila svojo enotnost.

Ko smo vstopili v cerkev in prešli turško stražo, zagledamo pred seboj na tleh dolgo in široko mramorno ploščo. Okrog nje stoje visoki svečniki, nad njo visi veliko svetilnic. Romarji kleče zraven plošče in poljubujejo rdečkasti kamen. To je namreč ona plošča, na katero so (po starem ustnem izročilu) položili mrtvo telo Kristovo in ga mazili.

Ne daleč od nje se kaže ograjen prostor, kjer so stale pobožne žene, med tem ko je Nikodem mazilil Izveličarja. (Janez 19, 39.)

Pri tej plošči smo na razpotju. Če se obrnemo na levo, pridemo h kapeli Božjega Groba; če se obrnemo na desno in stopimo po precej visokih stopnicah navzgor, pridemo na Kalvarijo. Oglejmo si pred vsem Božji Grob, ki stoji takorekoč sredi prave cerkve.

Visoka kupola se dviguje nad nami. Prišli smo v velik okrogel prostor, ki je krog in krog ograjen s kapelicami, zakristijami itd. Sredi tega prostora pa stoji prava kapela Božjega Groba. Četveroogata je, sezidana v baročnem slogu. Bogato je okrašena ne samo od znotraj, ampak tudi od zunaj. Pred vhodom stoje veliki srebrni in zlati svečniki; pozlačene podobe so obešene po steni.

Kapela sama sestoji iz dveh delov: male predkapele in še manjše grobne kapele. Sredi predkapele stoji četverooglat kamen, baje oni, ki ga je angelj odvalil od groba, in na katerem je sedel, ko so prišle žene k grobu. (Mat. 28, 2.) Ta predkapela

ima prostora za kakih deset ljudi. Izpod stropa visi nekaj velikih svetilnic.

Zelo ozka in nizka vrata vodijo v grobno kapelo samo. Ozka so tako, da more le ena oseba iti skozi nje; visoka so pa samo dober meter, tako da se moraš globoko prikloniti, če hočeš vstopiti v grobno kapelo.

Le ta je še mnogo manjša kot predkapela; prostora ima k večjemu za štiri osebe. Ob steni kapele se kaže grob našega Izveličarja. Visok je 1 meter, pokrit z mramorno ploščo. Nad njim visi 43 svetilnic, ki se leskečejo zlata in srebra. Katolikom, Grkom in Armencem jih pripada po 13, Kopitom pa 4. Lepa podoba na steni nam kaže od smrti vstalega Odrašenika. Vedno čuva kapelo kak duhovnik, navadno grški. Verniki pa kleče pred grobom, molijo in poljubujejo kame. ito ploščo.

Si licet parva componere magnis, če si kdo hoče predstavljati kapelo Božjega groba, naj omenim, da je po velikosti in obliki na las podobna oni kapelici v Štepanji vasi pod Ljubljano. Sveda se jeruzalemska zleto po krasoti in lepoti niti primerjati ne da.

Kapela Božjega Groba pripada skupno katolikom, Grkom in Armencem. Vsi drugi

prostori in oltarji v cerkvi so strogo ločeni, le pri Božjem Grobu opravljajo službo božjo vse tri verske ločine. Cerkev in kapela Božjega Groba se odpreta, če se ne motim, o polnoči. Do treh zjutraj jo imajo v posesti Armenci, od treh do sedmih mašujejo v njej katoliški duhovniki, ob sedmih pa jo prevzamejo Grki. Tudi tovariš Poljak in jaz sva bila toliko srečna, da sva maševala v tej kapelici, in sicer jaz ob pol petih, tovariš pa ob petih zjutraj.

Kapeli Božjega Groba nasproti stoji takozvani »katolikón«, ki tvori takorekoč cerkev samo za se. Katolikón je grška cerkev, bogato okrašena z zlatom in srebrom, in je sezidana na mestu, kjer je njega dni stal vrt Jožefa Arimatejca.

Okrog kapele Božjega Groba in katolikona je sezidanih še veliko število kapelic in oltarjev, izmed katerih nas vsak spominja na kako svetopisemsko osebo ali dogodbo. Kaže se n. pr. kraj, kjer sta bila pokopana Nikodem in Jožef Arimatejski, kakor tudi kraj, kjer se je po vstajenju Gospod prikazal Svoji Materi in Mariji Magdalen. Ena kapela je posvečena rimskemu stotniku sv. Longinu, druga je posvečena »razdelitvi Kristovih oblačil«, tretja »trnjevemu kronanju«

5. 9. 02.

ki je poročen s portugalsko infantinjo Marijo Ano.

Novi nemiri na bolgarski meji.

Iz Plovdiva dohajajo v zadnjem času pogostoma poročila o napadu bolgarskih mejnih čet od strani turskih vojnih oddelkov in roparskih tolp. En tak napad se je poseben pojavil dne 14. t. m. Poveljstvo v Plovdivu je sredi noči prejelo brzopjavno obvestilo, da so turški vojaki v velikem številu prodrli iz Makedonije v bolgarsko zemljo in pregnali dve bolgarski straži z majhnih pozicij. Na to obvestilo sta odšli iz Plovdiva takoj dve stotniji vojakov, katerima se je po daljšem trudu posrečilo zapoditi nazaj neljubega gosta. Seveda se bodo tudi nadalje dogajali enaki dogodki, ker se od turške strani ničesar ne stori, da bi se preprečili mejni prepiri.

Verifikacija francoskih volitev.

V francoski poslanski zbornici se je te dni pričel razgovor o potrditvi posamnih mandatov. Kajpada se je vnel tem povodom silovit boj mej desnico in levico. Slo se je dolej za mandat desničarja Syvetona, ki je prodril v Parizu proti Mésureurju. Udrihalo se je kajpada najbolj po »Lique de la patrie française«, ki se jej je očitalo, da je z nepoštenimi, domovino izdajskimi sredstvi pripomogla kandidatom do izvolitve. Specielno Syvetonu so očitali, da je njegova izvolitev stala 600.000 frankov. Najbolj je divjal socialist Berteaux. Odgovarjala sta kričačem grof Dion in poslanec Syveton, a večina ju je prevpila in nista mogla priti do besede. S 328 proti 64 glasovom je bil nato sprejet predlog Berteauxa, naj zbornica izreče grajo delovanju domoljubne lige. Proti so torej glasovali le najožji somišljeniki. Nadalje je bil z 278 proti 244 glasovom sprejet predlog, naj se proti izvolitvi poslanca Syvetona uvede preiskava. Iz tega glasovanja se razvidi, da vlada s svojo večino lahko pomete iz zbornice vse neljube jej poslance. To glasovanje je bilo še le začetek »čiščenja« francoske zbornice.

Iz brzopjavk.

Bolgarski knez Ferdinand je včeraj odpotoval iz Kijeva v Belgrad. — Ogrsko črno vojsko oborožijo z repetirkami. Dotični načrt je včeraj sprejela večina ogrske poslanske zbornice. — Nemčija in Turčija. Poseben sultanov odlok dovoljuje državno priznanje vsem nemškim učnim zavodom v Turčiji. — 18.400 Burov je doslej odložilo orožje. — Nemški cesar na Poznanjskem. Za obisk cesarja Viljema na Poznanjskem delajo obširne varnostne priprave. — Tržaški namestnik odstopi? V poslanski zbornici se je v zadnjih dneh širila vest, da v kratkem odstopi tržaški nam. Goess. Vest pa se morda potrdi šele v nekaj mesecih. — Poročilo o tiskovnem zakonu dobi v zbornici brčkene poslanec Sylvester. — Pruska poslanska zbornica je odgodila zasedanje do jeseni.

itd. Skratka: vsak kraj v cerkvi nas spominja na kako osebo ali dogodbo iz Kristovega trpljenja.

Stopimo še nekoliko pod zemljo. Temne stopnice vodijo h kapelici sv. Helene in Najdenja sv. Križa. Prva je last Armencev in je posvečena cesarici sv. Heleni, ki je v teh prostorih našla pravi križ Gospodov. Druga kapelica pa je katoliška in leži še nekoliko nižje kot armenska. Na tlaku je znamenovano mesto, kjer so našli sv. križ.

Ko sva se mudila v tej kapelici, je prišla po stopnicah večja družba ruskih romarjev. Da bi jih bili videli, kako so s častjo in spoštovanjem poljubovali ono znamenje na tlaku! Bradat možak se oglašil in prične peti lepo pesem o sv. križu; drugi pritegnejo; krasno četverglasno petje je odmevalo po kapelici.

Večkrat sem že premišljeval, zakaj so ravno slovanske pesmi tako lepe in mile, mnogo lepše in milejše kot pa n. pr. germanske. Razvozlal sem si vprašanje tako le: Kakor n. pr. pri Germanih prevladuje razum, tako pri Slovanih prevladuje srce. Vsa svoja čustva pa Slovani izliva v pesmi, in zato njegove pesmi tako mило done, ker prihajajo naravnost iz srca (Dalje prih.)

Prodiranje združne misli na Notranjskem.

Z Gor nad Idrijo, 16. jun.

Včerajšnje zborovanje povodom otvoritve Rajfajznove posojilnice na Gorah nam je zopet pokazalo, kako krepko se je začelo naše ljudstvo zanimati za izboljšanje svojega položaja in kako globoko že je segla združna misel tudi v slojeve kmečkega ljudstva.

Takoj po popoldanskem službi božji zbralo se je pred župniščem do 400 ljudstva k zborovanju, katero se je pričelo na prostem ob 3. uri.

Č. g. župnik A. Hribar na Gorah je vznesenimi besedami pozdravil navzoče zborovalce ter predlagal, da se izvoli predsednik zborovanja č. g. katehet Fr. Oswald iz Idrije. Zapisničarjem je bil izvoljen gosp. Jos. Novak iz Idrije. Enoglasno predsednikom izvoljeni g. Oswald otvori na to shod ter da besedo č. g. profesorju in poslancu dr. Iv. Ev. Kreku iz Ljubljane, ki takoj povzame besedo:

Dandanes se po vseh deželah razširja združništvo, ustanavljajo se razne obrtniške zadruge, konsumna in kmetijska društva ter hranilnice. Drugodi deželni zbori podpirajo združniško gibanje, osobito Rajfajznove posojilnice, pri nas pa se to ne dela, ker gospodarijo liberalci. Vzrok, da se ustanavljajo Rajfajznovke, je pomanjkanje denarja, osobito med kmetiskim ljudstvom. V prejšnjih časih, ko je kmet desetino odraščal v prirodninah, ni potreboval toliko denarja, kajti pridelal je za svojo potrebo toliko, da je pošteno izhajal, drugih potreb pa ni poznal. A prišel je novi čas, prometna sredstva so se spremenila, spremenil se je način izdelovanja po strojih v tovarnah in kar je kmet prej sam užival, mora prodati; zase pa kupuje, da davke plačuje in ker mnogokrat ravno nima denarja na razpolago, mora gledati, da ga dobi. Preje je vedel, koliko mora pridelati, da preživi sebe in družino in odraščata desetino, a danes mora intenzivneje delati ter gledati, da kolikor mogoče več pridelata ter iz svojega posestva več dobička dobi. — Svoje pridelke pa ne more preje v denar spraviti, predno jih ne spravi s polja, iz njive, gozda itd., tedaj še le ob žetvi. Denar pa potrebuje vsaki dan, ker se mu je premenil z novim časom tudi način življenja. In v takem položaju ga šestokrat dobe oderuhi, pravcate hijene v človeški podobi, v roke in ga ogulijo do kosti, ker mu brez vsake potrebe posojujejo denarja, da na zadnje ne more vračevati dolgov in slednjič pride grunt na boben. Posledica takega brezvestnega ravnanja so prodane kmetije, razkosanje posestva in beraška palica za kmeta.

Kako je pa mogoče kmetu pomagati? — Samo združevanje ga bo rešilo! — Radi tega rodoljubni ustanavljajo zadruge in posojilnice, da kmet dobi v potrebi denar na male obresti na posodo.

Kakšni reveži so bili še ne pred dolgimi leti na Krasu, navedel bi lahko tukaj kar po vrsti vsa za vasjo. Vse je bilo v krepkih bogatih botegarjev. Ljudstvo ni imelo poguma, da bi se bilo vzdignilo in izboljšalo svoje razmere. Celo leto so nosili ti reveži svojim izsesalcem zdaj mleko, maslo, volno, krompir, žito in druge pridelke, a pri tem so vedno bolj ležli v dolgove, a botegarji pa bogatili. — Žalostno je bilo gledati to ljudstvo, ki se niti ni upalo glave po koncu nositi. — A sedaj, po malih letih, ko so se ustanovile mej njimi posojilnice, ustanovile mlekarne, konsumna in kmetijska društva, a sedaj, pravim, bi jih videli, kako na novo oživiljeni so ti preje tako uničeni ljudje. — Vprašal sem jih dosti izmed njih in odgovorili so mi: hvala Bogu, še par let, pa ne bom imel niti krajcarja več dolga na svojem posestvu; odkar smo ustanovili posojilnico, ustanovili mlekarne itd., lezemo iz dolgov in smo na boljšem.

Hranilnice pa povsodi tudi napredujejo a tudi kmetje pri tem ne nazadujejo, ker jih je ravno združna misel povzdignila do večjega spoštovanja do samega sebe in do ljubezni do svojega stanu. Posojilnice po Rajfajznovem načinu ne delajo za lasten dobiček, ter posodijo le toliko, kolikor in kadar je treba. Ljudje, ki denar dajejo in jemljejo, se spoznavajo, dobijo večje zaupanje eden do drugega. Pri Rajfajznovkah tudi ne treba intabulirati dolga, ker tisto zapisovanje v knjigah nima dobrega vpliva na kmečko ljudstvo. — Tukaj stoji sosed sosedu dober. Nasprotnikov seveda imajo Rajfajznovke vse polno, največ jih je pa med njimi iz notarskega in advokatskega stanu, ker se jim prikračuje dobiček radi tega, ker odborniki posojilnice vse to sami opravljajo brez kakkega plačila.

Iz vsega tega, kar sem navedel, lahko izprevidite, da so posojilnice, osobito pa Rajfajznovke dobre zadruge, ustanovljene kmetu v pomoč ter želimo, da se tudi vi krepko poprimete združevanja.

Nato se zahvali predsednik shoda gospodu govorniku za lepe besede ter poudarja, da ravno mir na shodu pričuje, da je govornik vsem iz srca govoril. Upam,

pravi, da tudi tukaj pričnete za svetom iti. Povsodi se vse združuje, zakaj bi ravno naš kmet ne šel te pomoči.

Č. g. župnik A. Hribar pravi nato, da ni iz strankarskih namenov pričel ustanavljati posojilnice, ampak zgolj iz potrebe. Zašel je kot prijatelj kmeta, saj je on sam kmečki sin in pozna žulje, ki žulijo kmeta nogo. Res, da zadolžitve ni vedno kmet sam kriv, krive pač so druge razmere. In ravno radi tega mu moramo pomagati in ravno z združevanjem se mu bo pomagalo. Vabi tudi kmete, da v obilnem številu novi posojilnici pristopijo.

Potem nastopi socialist gosp. Fr. Rinaldo, vodja kons. društva v Idriji, ter približno sledeče govori: Dandanes se vse združuje. Združujejo se delavci, obrtniki, tovarnarji, visoka gospoda, združujejo se celo države v svrhu obrambe. Simo kmet do danes ni imel misli združevanja, radi tega je propadal.

Leta 1894 je prišlo 14.685 kmetij na boben. Res, sicer posojilnice in konsumi ne bodo vseh rešili, ker posamezni kmetje bodo še vedno propadali. A treba je, da država kaj zanje stori. A dobro je vse enako, da se združujejo ter borijo proti vsakemu kapitalizmu, proti izkoriščevanju. Dalje je potreba, da se ljudstvo izobražuje, da ne bo slepo hodilo po starih potih, ampak samo si pomagalo do izboljšanja svojih razmer. Davkov in doklad ne bodo hranilnice zmanjševale. Davki tarejo kmeta. Seveda, ako se izvolijo taki zastopniki kmečkega ljudstva, ki v zbornicah glasujejo za vedno večje obdavčevanje ljudstva, potem ni čuda, da si kmet ne opomore.

Na to odgovarja g. dr. Krek, da ga veseli, da je g. Rinaldo tako taktno govoril ter prav nič ne napadal osebnosti. Ako bodo socialisti objektivno brez vsakega nepotrebne strankarskega napada hodili s kršč. stranko v gospodarskih stvareh, nastopili bodo gotovo boljše časi za ljudstvo. Duhovnikom ni mar, da bi vladali ljudstvo; kadar bode isto strokovno zjedinjeno in organizirano, šel bode duhovnik zopet v cerkev k svojemu poklicu. Razni privilegiji raznih stanov naj bodo ovrženi, in boljše boče na svetu. Socialisti naj ne žalijo verskega nazoriranja naroda in mir bo. Protestiraj, da bi se imenoval katoliški kapitalizem. — Za posamezne osebe ni cerkev odgovorna. Glejte katekizem, evangelij, kanonično pravo, potem sodite, kaj je cerkev in kako uči. Tudi mi smo za poddržavljenje velikih proizvodnih naprav, ki služijo skupnemu javnemu blagru. Naj nas ne vodi strast sebičnosti, ampak ljubezen do ljudstva in do pravice. Glejmo, kaj nas družijo, in ne, kaj nas loči.

Temu govoru replicira g. Rinaldo, da duhovniki ne morejo ljudstvu pomagati, ker niso prosti, ampak so pod policijskim nadzorstvom. Radi tega je pravo načelo socialistov, da bodi vera privatna stvar. Tudi g. predgovornik je proti soc. organizaciji, ker je govoril in glasoval proti soc. organizaciji železničarjev. In to kaže, da g. predgovorniku ni veliko na tem, da bi se ljudstvo organiziralo.

Nato duplicira gosp. dr. Krek, da je res, da je govoril in glasoval proti organizaciji železničarjev, ker je obsojal to, da se v Ljubljani ni govorilo na shodih železničarjev o strokovnih organizacijskih potrebah, ampak v obče le zabavljalo proti farjem in veri. Veseli ga pa, da smo danes v tako lepem sporazumu razpravljali o tako važnih stvareh ter se lepo pomenili vsaj na onem polju, namreč gospodarskem, na katerem je mogoče, da se zjedini. Ob koncu svojega govora želi, da bi se večkrat še tako stvarno razgovarjali.

H sklepu g. predsednik Oswald navzoče lepo zahvali za mirno stvarno zborovanje in obilno vdeležbo ter želi, naj bi se nova hranilnica krepko razcvitala in kmetu do boljše prihodnosti pripomogla.

Škofjeloški vodovod.

Vodovod v Skofji Loki splošno napreduje. Le na nekaterih krajih ovirajo polaganje cevi velike skale, katerim morejo pomagati le z dinamitom. Čudno je pa, da se širijo po Loki o vodovodu razni glasovi. Ti se glase, da vodovodno društvo menda precej hudo »cvirna«, da bi ogromno breme, ki je čaka, rado preložilo s svojih ram na občinska pleča.

Da bi občina imela svoj vodovod, če bi bilo vode v resnici treba, temu ne more noben pameten človek ugovarjati, a v slučaju, kakoršnega imamo pred seboj, je treba nekoliko previdati. Ali je vodovod v resnici potreben, tega ne razpravljamo, čeprav je dve tretjini prebivalstva mnenja, da ni neobhodno potreben. Če ga pa vključ temu hoče občina imeti, ko ni absolutno potreben, bi pač morala paziti na to, da je voda izvrstna ali vsaj boljša, kakor je sedaj v mestnih vodnjakih, ki so primeroma dobri, nekateri pa zelo dobri. Ali pa je voda, ki bo tekla sedaj v mesto, dobra? O tem so vsi brez malih izjem ene misli, da je prav male vrednosti in so sedanje mestne vode boljše. Ljudje, ki stanujejo v bližini studenca, in bližnji gorjanci poznajo vodo že

dolgo let, pa vsak trdi, da voda ni dobra. Res pravi sicer analiza, da je voda zdrava, a s tem še ni rečeno, da je tudi dobra. Poleg tega se pa ta studenec, iz katerega bo tekla voda v mesto, po leti precej usuši, in bo mestu primanjkovalo vode.

In ta vodovod naj mestna občina prevzame? V marsičem se je škofjeloška mestna občina že prehitro izrekla in odločila, sedaj se že marsikdo kesa, sedaj naj se pa še tukaj! Razsodnosti je treba, treznega premisleka! Ali bi ne bilo zelo modro, prepričati se, če bo res dosti vode in če je res dobra, in potem še le morda vodovod prevzeti? Naj se varujejo mestni očetje, da ne bodo s prstom kazali za njimi, kakor kažejo še sedaj na nekatere za njimi v grobu počivajoče, ki so bili krivi, da Loka nima železnice?

Izpred sodišča.

Kako je marelar spoznal svojega napadalca. Potujoči marelar Žagar si je v Zg. Berniku v Bosičevi gostilni privoščil frakeljček žganja »za večerjo«. Fantje so marelarja dražili, marelar si je pa na jezo privoščil še en frakeljček. Ta frakeljček ga je skoro gotovo toliko pogrel, da je rekel katero preveč in fantje so mu nakrat prišli bliskoma polagati svoje pesti in palice po hrbtu. O vsem tem prizoru ve, da so se fantje »nekač ongavili«, potem pa udarili po njem in da so ga »gospod žandar ohranili pri življenju«. Razume se, da so fantje dobili za to primerne kazni. Vsi razven enega so se zadovoljili, le Aleš Jenko, ki je dobil 24 ur zapor, misli, da se mu posreči zbiti še teh 24 ur in se je pritožil. Marelar Žagar je torej moral pred deželno sodišče še enkrat prisesti, da Aleš Jenko pri stvari ni popolnoma nedolžen. »Ali imate sovražstvo do Jenkota,« vprašal je sodnik marelarja. »O tist' pa!« je hitro odgovoril marelar in poslal srdit pogled na Jenkota. »Zakaj pa?« poizvedoval je sodnik. »Zato ker me je natepel,« utemeljeval je marelar. Marelar je kljub tej jezi prisegel, ker je prej zagotovil, da krivo pričal ne bo. »Nej pa še jaz prispežem,« menil je Jenko, ko je Žagar vzdignil tri prste k prisegi, in stopil je hitro ob Žagarjevo stran. Sluga ga je prijel in posadil nazaj na klopi. Nato je Žagar pričel praviti žalostno povest o plesu fantovskih pesti po njegovem hrbtu. »Tale me je 10krat bušnil!« izrekel se je o nedolžnosti Jenkotovi. »Jaz imam zunaj priče, ki niso videle, da sem ga!« »To tudi jaz lahko potrdim,« dejal je predsednik sodnega dvora gospod Schneditz, »jaz Vas tudi nisem videl, da ste ga.« Žagar je moral še natančno utemeljevati, da ga je res Jenko tepel. Fantje so ga tepli precej v temi, zato je malo čudno, da bi tuji marelar Jenkota poznal. Pa tudi ta dvom je marelar sodnikom hitro razpršil. »Pa sem ga le poznal, zato ker je bil najbolj debel!« rekel je marelar. Jenkotu pa marelar še ni tako sape zaprl, kakor je mislil. »E den je bil še bolj debel, tisti ga je, sedaj pa mene sodi!« hitel je Jenko. Tekom obravnave se izve, da je tisti, ki je »še bolj debel« v — Ameriki. Sodniki so vrjeli marelarju in pritožbo Jenkotovo so odbili. Jenko bo sedel 24 ur, a tolažbo ima, da v tem času ne bo shujšal in ne bo izgubil svoje debelosti, ki ga je spravila v zapor. Marelar je zmagozono odšel. Pripočeli bi mu, da se sedaj iznebi »vse jeze,« ker jeza »dol nese.« Tako naposled tudi marelar v lepi zadovoljnosti postane konečno debel in vsa afera bode imela — »najlepši« zaključek.

Deželni zbor kranjski.

Dnevni red 2 seje deželnega zbora kranjskega v Ljubljani dne 21. junija 1902 ob 10. uri dopoldne.

1. Branje zapisnika 1. deželnozbornske seje dne 30. decembra 1901. 2. Obljuba novoizvoljenega deželnega poslanca. 3. Naznani deželnozbornskega predsedstva. 4. Volitev finančnega odseka 12 članov. 5. Volitev upravnega odseka 12 članov. 6. Volitev verifikacijskega odseka 7 članov. 7. Volitev odseka za letno poročilo 9 članov. 8. Poročilo o delovanju deželnega odbora za dobo od 1. oktobra 1900 do konca septembra 1901. 9. Poročilo deželnega odbora, s katerim se predlaga računski sklep učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1900. 10. Poročilo, s katerim se predlaga računski sklep normalnošolskega zaklada za l. 1900. 11. Poročilo, s katerim se vnovič predlaga načrt realnega zakona za Kranjsko. 12. Poročilo, s katerim se predlagajo računski sklepi ustanovnih zakladov za leto 1900 in proračun za leto 1903. 13. Poročilo o zavarovanju življenja in starostnih rent. 14. Poročilo, s katerim se predlaga računski sklep deželnega posojilnega zaklada za l. 1900 in proračun za l. 1902. 15. Poročilo, s katerim se predlaga računski sklep deželnokulturnega zaklada za l. 1900 in proračun za l. 1902. 16. Poročilo o vpeljavi šolskih tečajev za odrasle ljudi. 17. Proračun učiteljskega pokojninskega zaklada za leto 1902. 18. Poročilo, s katerim se predlaga računski sklep zaklada prisilne delavnice za l. 1900 in pro-

račun za l. 1902. 19. Poročilo, s katerim se predlagata računski sklep kmetijske šole na Grmu in o šoli o gospodarstvu za leto 1900 z imovinskima razkazoma o uspehih gospodarstvih panog. 20. Poročilo, s katerim se predlagata računski sklep muzejskega sklada za l. 1900 in proračun za l. 1902. 21. Poročilo, s katerim se predlagajo računski sklepi bolnišnega, blaznišnega, porodnišnega in najdeniškega sklada za l. 1900 in razkazi imovine teh skladov koncem l. 1900. 22. Poročilo, s katerim se predlagata računski sklep pokojninskega sklada deželnih uslužbencev za l. 1900 in proračun za l. 1902. 23. Poročilo o dovolitvi deželnega prispevka za uravnavo Save med Kresnicami in Vernekom. 24. Poročilo, s katerim se predlagata računski sklep garancijskega sklada Doljenjakiš železnice za l. 1900 in razkaz imovine tega sklada koncem leta 1900. 25. Poročilo, s katerim se predlagata načrt zakona o šolskem donesku od nepremične imovine, ležeče na Kranjskem, toda spadajoče k zapuščini, razpravljeni zunaj Kranjske. 26. Poročilo, s katerim se predlagata proračun kranjske kmetijske šole na Grmu za l. 1902. 27. Poročilo o pospeševanju vinarstva in sadjarstva na Kranjskem v leto 1901. 28. Poročilo, s katerim se predlagata proračun normalno šolskega sklada za leto 1902. 29. Poročilo o uravnavi Kamniške Bistrice od Domžal do tje, kjer se izteka v reko Savo. 30. Poročilo, s katerim se predlagata računski sklep deželnega sklada za leto 1900 in proračun za leto 1902. 31. Poročilo o sestavi programa za uravnavo rek in zagradbe hudournikov, ki se imajo izvršiti na Kranjskem, kakor tudi za napravo vodovodov in drugo preskrbovanje z vodo. 32. Poročilo, s katerim se predloži proračuni bolnišnega, blaznišnega, porodnišnega in najdeniškega sklada za leto 1902. 33. Poročilo o volitvi deželnega poslanca iz kurije trgovinske in obrtne zbornice. 34. Poročilo glede deželne podpore za meščansko šolo v Krškem. 35. Poročilo, s katerim se predloži računski sklep gledališkega sklada za leto 1900 in proračun za leto 1902. 36. Poročilo o ustanovitvi kmetijske šole za Gorenjsko. 37. Poročilo glede ustanovitve zakona o postavljanju mejnikov in pregledovanju občinskih in lastninskih mejl pri zemljiščih.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. junija.

Vladanje našega cesarja. Z današnjim dnem dopolni cesar Franc Jožef 53 let in 199 dni svoje vladave, torej najdaljšo dobo mej vsemi 21. vladarji habsburške dinastije. — Tudi slovenski narod se raduje ob tem redkem dogodku, želeč, da bi Bog še mnogo let ohranil Avstriji in njenim narodom ljubljene vladarja!

Poštena polemika pri »Slov. Nar.« pač nismo iskali, ali v 187. številki z dne 18. junija t. l. prekosil je plemeniti ta list celo samega sebe v neoljalnem denunciranju nasprotnikovega umovanja. Obrniviši se namreč proti v »Slovenca« prijavljenemu končnemu članku »Polipi in — dobrote« zdihuje s svetohlinskim obrazom: »Če je kaj obžalovati, moramo iz srca obžalovati... rustikalne napade... pred vsem na blagega (scil. novomeškega) gospoda župana. Blato meče gospod dvorni svetnik proti nobi, pada pa na njega nazaj.« In kaj je provzročilo kipečo moralno razvzmeto senziitivnega »Naroda«? Čujte in strmite! Dovolno pisal je člankar — j — v našem listu o novomeškem gospodu županu: »Pač imajo tam na čelu občinske uprave jurista, gospoda nedotakljivega v osebnem življenju, moža polnega dobre volje, toda kaj hasnijo mestu vsata vzorna svojstva, kojih vendar paraliziruje pomanjkanje potrebne železne energije!« — To je vse — »und darum Räuber und Mörder«?! — Po tem jasnem dokazu protivne lojalnosti priznavamo slovesno, da smo do cela premagani. Sicer smo itak bili mnenja, da se je o kontroverzi novomeški-kandijanski že itak dovolj porabilo črnilo, ali tudi ne glede na to razumemo popolnoma, da naš člankar — j — vsaj v tem vprašanju neče več polemizovati proti tako ugledno poštenemu protivniku. To mu gotovo zabranjuje ozir na lastno čast in dostojanstvo! In glavni »trice«, s kojim podklada »Slov. Narod« našemu dopisniku, da hoče »odjesti siromašnemu Novemu mestu košček skromnega vsakdanjega kruha, in to na korist bogatejši in po njegovem mnenju tudi inteligentnejši občini«,

dostavljajoč doslovno: »to ravno ni častno; to ravno opravičuje nebroj očitaj, s kojimi obkladajo gospoda dvornega svetnika ne samo Novomeščanje, temveč vsi razsodni elementi v deželi«. Vrlo dobro, gospoda v »Narodni tiskarni«, le žal, da niste preje ovrgli tehtno osnovane trditve člankarjeve, da projekt Kandijancev, ne le da se z njim Novomestone ne oskoduje, celo bolje služi istinitim koristim pretežne večine novomeškega prebivalstva, nego premestitev novomeške gimnazije na nasprotno mestno periferijo.

Nov advokat v Ljubljani. Deželni poslanec gospod dr. Brejc je z včerajšnjim dnem otvoril odvetniško pisarno v Medjatorovi hiši na Dunajski cesti.

Duhovske zadeve na Koroškem. Cast. g. Štefan Krainer, župnik v Lesu, je postal župnik v Milstatu. — Za drugega dekanijanskega svetovalca v dekaniji Borovlje je izvoljen in potrjen č. g. Ivan Ogriz, župnik v Kapli. — V Št. Andražu je umrl jezuit č. o. Jurij Patiss, star 88 let. N. v m. p.! — Razpisana je do dne 29. junija župnijska St. Peter v Lesu.

Častna občana. — Zahvala. V nedeljo dne 15. junija t. l. je občinski odbor v Globasnici soglasno izvolil za častna člana vč. g. župnika Alberta Eichholzerja, ki pastiruje v Globasnici že 25 let, in za občino zaslužnega rojaka vč. gospoda Ivana Hutterja, profesorja veronauka v Celovcu. — V isti seji se je gospodu državnemu poslancu dr. Ign. Žitniku soglasno izrekla zahvala za njegov izborni govor o koroškem šolstvu.

Osebnost. Kancelist pri okrajni sodnji v Komnu g. Leopold Bekar je imenovan oficijalom pri isti sodnji.

V Gorici — ne v Ljubljani. Danes zvečer je v Gorici posvetovanje glede malih stanovanj v goriskem mestu. Posvetovanje je sklical župan dr. Venutti.

Smrtno ponesrečeni kolesar. Gospod Herm. Kukla, asistent mest. elektranje, je napravil včeraj popoldne v družbi še treh kolesarjev gg. Barleta, Jakopiča in farm. Koželja izlet v Logatec. Nazaj grede je vozil po vrhniškem klancu prenaplo in ker je imel jako vpognjen gurnal, vsled česar ni gledal daleč pred se, in ker je bilo kolo brez zavore, je priletel v železniško šranjgo s tako silo, da je kolo smuknilo pod šranjgo na železniški tir, dočim je njega butnilo v znak na tla tako nesrečno, da je ostal na mestu mrtev. To se je zgodilo ob 1/9. uri zvečer. Takoj za njim dosepešči sovozači so sicer poskušali rešiti mu življenje, a ves trud bil je zaman. Obupani nad tem nepričakovanim dogodkom, so takoj poklicali zdravnika, a tudi poslednji ni mogel nič pomagati, ker nesrečnež je bil že mrtev. Prepeljali so ga v mrtvašnico na Vrhniki. Ranjkega vse pomiluje, kdor ga je poznal, ker je bil priljubljen in miren družabnik. Zapustil je vdovo z dvema nedoraslima otrokoma.

Iz Teharjev 18. jun. Pred par tedni je celjska »Domovina« razglasila, da so tukajšnja župna cerkev zaprli. Ta glas se je raznesel še po drugih slovenskih časnikih, če ravno temu ni bilo tako. Res je le, da so pri stari cerkvi nekatera popravila nujno potrebna. Da bi se pa nepotrebni stroški ne potrošili, je cerkveno predstojništvo glede marsikatero nevarnosti, na željo župljanov na višjo politično oblast vložilo prošnjo, da bi se ta cerkev začasno zaprla, (čemer je tudi polit. obravnava 7. maja tu na licu pri-trdila) ob enem pa, da bi se ugodno rešila zadeva stavbe nove župne cerkve, ki se že toliko let zavlačuje. Ne samo da župljani jako želijo, da bi se to delo brž pričelo, tudi sosedi se posebno interesirajo za omenjeno pričetje. Že je tudi dve tretjini denarja pripravljene.

Za obrtnike, ki se bavijo z obdelovanjem lesa. Na tukajšnji c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli bode po naročilu naučnega ministrstva v dneh 23., 24. in 25. junija poučeval dunajski umetni mizar Ign. Reschenhofer v modernem namakanju (Beizen) leta. Pristop k temu praktičnemu pouku je dovoljen tudi obrtnikom gori imenovane stroke. — Kdor se želi udeležiti pouka,

naj se pravočasno zgleda pri šolskem ravnateljstvu.

Matura v Mariboru. Ustni zrelostni izpiti na mariborski gimnaziji se začne dne 23. t. m.

Novo tvornico za sardine otvori ribarska zadruga v Gradežu.

Koroške novice. Poroka. Prihodnji ponedeljek dne 23. junija t. l. poroči se g. Fr. Lahovnik iz znane rodoljubne rodbine v Prevaljah z gđo. Josipino Geršak-ovo, hčerko g. Jos. Geršaka, župana v Črni. — Pobj. Jožef Sekol p. d. Merkač iz Straziša, zahteval je od delavca Volbenka Grešovnika, da naj mu vrne orodje. A za odgovor zabodel je Grešovnik z nožem Sekol-a dvakrat spredaj in zadej v glavo in ga znatno poškodoval. Njegovo vročo kri mu bo sedaj moralo ohladiti — sodišče. — Nesreča. Da bi popravil golobnjake, zlezel je učitelj gospod Rudolf Mörtl v Lešah pri Prevaljah na lestvico, ki je pa spodrnila, pri čemer je g. učitelj tako nesrečno padel, da si je nalomil rebra. Šolo so začasno zaprli. — Volitev župana v Mižici. Izvoljen je za župana vrl Slovenec g. J. Felejš, lončar in posestnik. Že dolga leta so imeli samo liberalci županstvo v svojih rokah. Več liberalcev je iz neznanega vzroka izstopilo iz občinskega odbora. — Nagla smrt. Pri-mož Koše p. d. Sedlnik na Ravnjah se je podal dne 12. t. m. peš v Rožek, ker je imel pri davkarji opravka. Popoldne pride domu in proti večeru mu naglo postane zelo slabo, zgubi besedo in zavest in hitro nato umrje. Bržkone je zadela starega moža srčna kap. N. p. v m.!

Ferijalni tečaj za učitelje na Ljubnem. Društvo za daljno izobraževanje učiteljev na Dunaji namerava prirediti od 4. do 26. avg. t. l. v Ljubnem na Stajerskem ferijalni tečaj za ljudske učitelje. Predavali bodo: dr. R. Wagner, asistent v botaniškem muzeju c. kr. univerze na Dunaju, uvod v rastlinsko geografijo; dr. Leopold Kann, asistent na c. kr. rudarski akademiji v Ljubnem, o eksperimentalni fiziki; dr. J. Pollak, privatni docent na c. kr. univerzi na Dunaji, o eksperimentalni kemiji; dr. Anton Lampa, privatni docent na c. kr. univerzi na Dunaji, uvod v elemente višje matematike; dr. K. Kaser, privatni docent c. kr. univerze na Dunaji, o zgodovini Evrope od 16. do 18. stoletja; dr. R. F. Arnold, privatni docent na c. kr. univerzi na Dunaji, o nemški literaturi prve polovice 19. stoletja; profesor dr. W. Jerusalem, na Dunaji, o načelih psihologije.

Iz Trsta. Tramvajski uslužbenci so izročili ravnateljstvu spomenico, ki v 16 točkah obsega njihove zahteve. — Cistilke kadila pri trdkah Binenfeld in Mell zahtevajo 3 krone od 30 kg. izčiščenega kadila. Doslej niso dobile odgovora. — Uslužbenci v lekarnah so dosegli precejšnje zboljšanje od 1. julija dalje.

Goriške novice. Umeščen je bil na župnijo Škodovaka v soboto č. g. Peter Muzzolini. — Romanje na Sv. Goro. V nedeljo je prišla na Sv. Goro procesija iz Trsta. Bilo je okoli 500 romarjev. — Občni zbor c. kr. kmetijske družbe v Gorici se vrši dne 26. t. m. ob 10. uri popoldne. Na dnevnem redu bode volitev prvega podpredsednika. — Strela je udarila v neko dvorišče v Dolgih ulicah v Gorici v predmestji sv. Roka. Šinila je skozi kuhinjo brez vsake posebne škode. — Nesreča. Nekemu vozniku iz Volč se je konj splašil v Solkanu. Konj je p. d. Lokavčanko, ki je nesla jajca v Gorico. Žena je precej ranjena na glavi in po nogah. Tudi vseh 300 jajec se je razbilo. — V Soči se je vrgel v sredo zvečer Anton Kaus, slaščičar, doma iz Gorice, v službi pa v Gradišču, in sicer raz železniškega mosta. Prvotni namen pa ni bil se vreči v Sočo, ampak pod vlak, ki prihaja iz Kormina v Gorico ob 6 3/4 uri zvečer. Ko pa se je vlak ustavil na mostu, ker je bil tir na postaji zaprt, mislil je Kaus, da se je ustavil zaradi njega, in v takem položaju skočil čez ograjo v Sočo, kjer pa se ni utopil, ampak so še živega spravili na suho.

V Marenbergu je pri občinskih volitvah zmagala nemška protestantska stranka

Promenadnega koncerta danes ne bo, pač pa bo v nedeljo ob pol 12. uri v Zvezdi.

Zopet dva samomora v Ljubljani. V Kolodvorskih ulicah v gostilni Mar. Ravnik se je nocoj ustrelil potovalni agent Jos. Hofmann iz Traunkirchna pri Badnu. Ustrelil se je v sence in je bil takoj mrtev. — Danes jutraj okoli pol 2. ure se je v svojem stanovanju s samokresom v praa ustrelil markér v kazini Jos. Eržen. Strel pa ni bil smrtonosen. Ranjenca so prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Vodovod v Šiški. V včerajšnji seji občinskega odbora v Šiški je bil predlog, naj bi se Šiška zvezala z ljubljanskim vodovodom, odklonjen.

Za pogorelce v Zdenski vasi je prejelo danes tuk. okr. glavarstvo iz Št. Vida nad Ljubljano znesek 100 K.

Velik kres zažgo v nedeljo na Mrzlici.

Velike vremenske nesreče. Komaj 8 dni je minolo, odkar je toča pobila vse pridelke v nekaterih vaseh na vzhodu in jugu Podgrada, in danes moramo javiti zopet enako žalostno novico! Dne 17. t. m., okoli 4. ure popoldne je padala kakor oreh debela toča v severnem delu občine podgrajske in sicer v vaseh: Erjavče, Gaberk, Huje in Pregarije. Tu je toča provzročila ogromno škodo. Zemlja je bila takonasuta s točo, da je od daleč izgledala, kakor v zimskem času, kadar je po hribih zametel sneg. Ubogi kmet kakor da se je vse zarotilo proti tebi! — Iz Cervinjana poročajo, da je bila ondi velika nevihta, med katero je padala toča v taki množini in tako dolgo, da je pokončala trte in njive po Škodovaki, Cervinjanu, Terzu in Sv. Martinu. Vse je uničeno in potlačeno. Toča je bila nagromadena na mestih na 20 cm visoko.

Operacije se je zbal. Iz celjske bolnišnice je ušel J. Kramersček ter prišel domu k svoji ženi, ker se je zbal operacije. Cez eno uro pa je doma umrl.

Potočnjakova brošura, ki opisuje razmere na Hrvaškem in hrvaškega bana in je sedaj prosta konfiskacije, se prodaja v Schwentnerjevi knjigotlačnici. Posamezni izvod velja 40 v.

Napadi in nesreče. Neki jetnik v jetnišnici v Gradišču je prosil ravnatelja, naj ga premestijo iz sobe, v kateri je bil že tri leta, drugam. Ravnatelj je odredil premestitev, kar je jetnik povedal sodrugom. Ciganu Marku Brojdiču pa to ni bilo všeč. Ko je pokosil, je dvignil skledo proti tovarišu, ta pa je vzel drugo posodo ter ga ranil z njo na glavi tako, da mu je prizadela dve težki poškodbi. Lepa družba! — Travo je trgala Marija Pagonova na Cerkljanskem nad hudournikom Jesenica. Kar je padla v vodo, katere jo je vrgla ob skale, da se je ubila. Našli so jo še tisti dan zvečer ter pokopali na pokopališču v Orehku. — Blizu Dornberga sta napadla dva mladeniča 26letnega Mihaela Budičina, ko je šel ponoči domov. Eden izmed njih ga je zabodel z nožem kraj srca. Težko poškodovanega so prenesli v goriško bolnišnico. Stvar ima seveda sodnija v rokah. — V Pušencih je hotel hlapec g. Štiberca konja navaditi na vlak. Dne 7. t. m. je delal s konjem na polju, in ko je videl dohajati vlak, gnal je konja v bližino proge. Konj pa se vlaka hudo ustraši, vrže hlapca ob tla, mu skoči na trebuh ter zdivja dalje. Ko pride do prepada, se zvali vanj ter si zlomi prednje noge in vrat. Za eno uro je bil konj mrtev, hlapca pa so odpeljali težko poškodovanega v bolnišnico v Ormožu.

Mlad samomorilec. V Borštu pri Trstu se je ustrelil 19letni Ivan Gašpersič. Kroglija je mladeniču prerila lobanjo in se mu zarila v možgane. Vzrok samomoru je baje »nesrečna ljubezen«.

Najnovejša od raznih strani. Nova nesreča na Martiniqui. Nad 5 m. visok vodni steber se je razlil včeraj nad mesto Basse Pointe in razdejal 22 hiš. — Potres so čutili včeraj v Inomestu in raznih delih Tirolske. — Senzacionalen dogodek. V nekem dunajskem hotelu je poddesetnik domobranskega polka Časar zadal z nožem več

ran neki Ani Thul, ki pa izjavlja, da ga je sama prosila, naj jo umori. — Poskušen umor v Solnogradu. Oženjeni inšerati agent A. Kremer je dvakrat ustrelil na soprogo gozdn. svetnika Hajdnerja v njeni vili, ker mu, dasi z njim v ožjih razmerah, ni hotela dati denarja. Soproga je smrtno nevarno ranjena. — Ulom v banko. V podružnico franc. banke v La Roche sur Yon so vlomili tatje, ki so pokradli 120 000 frankov. — 1200 delavcev odpuščenih. Tovarna za stroje Wys v Curihu je odpustila vse delavce, ki so pred 14 dnevi pričeli stavko. — Kolera v Sanghaju se rapidno širi. V kitajskem delu mesta je umrlo 50 oseb, v ostalem mestu 40, med temi španski konzul. — Izvoški so pričeli stavkati v Neapolju.

Poskušen atentat na našega cesarja? Pred tednom smo brali v ameriškib listih, da se je v Budimpešti ponesrečil atentat na našega cesarja. Pred odhodom dvornega vlaka so preiskali vlak in našli v vlaku bombo. Koliko je na teh ameriškib poročilih resnice, ne vemo. Danes prinašajo hrvaški listi vest, da »Daily Express« poroča z Dunaja, da je dunajsko redarstvo izvedlo za cesarja najširše varnostne na redbe. »Magyarország« poroča z Dunaja, da je bila ta vest razširjena na Dunaju in je silno mučno vplivala na občinstvo, da je cesar nakrat odpovedal svoj obisk Hochschuleberga. Cesar je končno vendar došel, ker ga je cesarski namestnik brzojavno prosil, a pri vseh je vzbudila pozornost množica redarstva, ki je ostro pazilo na vsak pojav okolu cesarja. »Daily Express« pravi, da je redarstvo izvedelo, da so se laški anarhisti zarotili proti našemu cesarju in napad poverili nekemu dunajskemu krojaču. Te časnikarske vesti prinašamo z največjo rezervo. Bog čuvaj nam cesarja!

Pogrebi v velikih mestih. Občinski svet v Geri je sklenil, da pogreb v mestnem okrožju več ne dopusti. Sprevedli se smejo vršiti le od mrtvašnice do kapelice na pokopališču. Kadar se mrtveca prepelje na pokopališče ali na kolodvor, smejo spremeljati mrtveca poleg osebja pogrebnega zavoda samo štiri osebe, in sicer peš ali pa z vozom. Večje spremstvo je prepovedano.

Društva.

(Društvene godbe) občni zbor se vrši, kakor že omenjeno, jutri v soboto 21. t. m. pri Fantiniju. Občni zbor bo velikega pomena, ker ima sklepati o tem, ali naj se društvo vzdrži ali ne. Zato pričakujemo obilne vdeležbe. Odboru se namreč v zvezi njegovemu trudu doslej še ni posrečilo v ljubljanskem občinstvu obuditi tisto zanimanje, ki bi zagotovilo vsaj materijelno podlago društvu. Dočim je odbor računal vsaj na 1000 rednih članov, torej na 1000 kron rednih mesečnih dohodkov, jih šteje društvo komaj 500. Koncerti nesejo dobrih 200 kron mesečno. Če pa gledamo na drugi strani režijske stroške po 1200 kron — in vsakdo, ki je količjak strokovnjak za tako društvo, mora reči, da so ti stroški uprav skromni — tedaj je jasno, da na ta način društva ni mogoče vzdrževati. Ljubljansko občinstvo samo ima v svojih rokah usodo tega društva. Številnost članov je nekaj plebscit. Od vseh strani se priznava, da je društvo za Ljubljano res potrebno; na drugi strani se pa jih izmed vseh 37.000 ljubljanskih prebivalcev najde komaj 500, kateri imajo resno voljo dokazati potrebo društva tudi dejanski. Apelujemo torej na resnost ljublj. občinstva, da na občnem zboru v soboto poda odboru prave. ali naj svoje delo nadaljuje ali pa naj je — u s t a v i.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za Jeranovo dijaško mizo: Zbrana družba v »Katol. domu« 4 K. Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 20. junija. (C. B.) Danes je bil minister dr. Rezek sprejet v avdi-jenci. Cesar Rezekove demisije ni sprejel.

Dunaj, 20. junija. V današnji popoldanski seji gosposke zbornice je minister naznanil odgojenje državnega zbora.

Budimpešta, 20. junija. Ogrski državni zbor bode danes odgojen do oktobra.

Budimpešta, 20. junija. Zbornica je danes sprejela predlog imunitetnega odseka, da se poslanec Pavlovič izroči sodišču.

Draždanl, 20. junija. (C. B.) Truplo kralja Alberta prepeljejo jutri v Dra-

ždane ter je v ponedeljek pokopljejo v katol. dvorni cerkvi.

Draždane, 20. junija. Danes je ministerstvo princa Jurija proglasilo ustavnim kraljem.

Berolin, 20. junija. Policija pripravlja že sedaj velike varnostne na redbe za obisk nemškega cesarja na Poznanskem.

Berolin, 20. junija. Privatna poročila trdijo, da je bolezen angleškega kralja Edvarda jako resna. Včeraj ponoči je bil pozvan k njemu njegov telesni zdravnik, ker je kralja napadla omotica. Kralj ima srčno bolezen. Po kronanskih slavnostih pojde se zdraviti v Marijanske lazne.

London, 20. junija. Krüger je obvestil angleško vlado, da pripozna pogoje miru.

Umrli so:

17. junija. Boštjan Čar, gostac, 23 let, Radecega cesta 11, dementia tubercul. pulm. — Ivana Abulnar, prodajalka, 83 let, Emonska cesta 10, marasmus. — Andrej Černe, posestnik, 57 let, Gradišče št. 13, pljučnica.

18. junija Marija Derganc, brivskega mojstra hči, 1^a let, Gradišče 8, pljučna tuberkuloza.

Dunajska borza

dné 20. junija.

Skupni državni dolg v notah	101.75
Skupni državni dolg v srebru	101.60
Avstrijska zlata renta 4%	120.85
Avstrijska kronska renta 4%	99.75
Ogerska zlata renta 4%	120.70
Ogerska kronska renta 4%	97.90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1584.—
Kreditne delnice, 160 gld.	683.75
London v ista	240.20
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.30
20 mark	23.47
20 frankov (napoleonidor)	19.08
Italijanski bankovci	93.95
C. kr. cekini	11.25

Zitne cene

dné 19. junija 1902.

(Termin.)

Na dunajski borski:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za junij	K 9.65 do 9.66
„ „ jesen	8.6 „ 8.17
Rž za junij	7.95 „ 7.98
„ „ jesen	6.88 „ 6.89
Koruza za junij	5.29 „ 5.30
„ „ juli-avgust	5.31 „ 5.32
„ „ sept.-oktober	— „ —
Oves za junij	7.45 „ 7.47
„ „ jesen	6.12 „ 6.13

Na budimpeštanski borski:

Pšenica za junij	9.22 „ 9.24
„ „ oktober	7.97 „ 7.98
Rž za maj	— „ —
„ „ oktober	6.59 „ 6.60
Oves za maj	— „ —
„ „ oktober	5.85 „ 5.86
Koruza za maj	— „ —
„ „ julij	5.6 „ 5.07
„ „ avgust	5.14 „ 5.15

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 9.65 do 10.20
„ „ južno žel.	9.95 „ 10.30
Rž	7.80 „ 8.10
Ječmen	— „ —
„ „ ob Tisi	— „ —
Koruza ogerska, stara	— „ —
„ „ nova	5.40 „ 5.45
Činkvant	— „ —
„ „ stara	6.25 „ 6.65
„ „ nova	7.55 „ 7.75
Oves srednji	7.25 „ 10.—
Fizol	— „ —

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

	Čas opa- zovanja	Stanje nebo v min.	Tempe- ratura po Celziju	Veterec	Nebo	Padačina v 24 urah
19. 9. zveč.	731.2	15.1	sl. jz. zah.	jasno		
20. 7. jut.	780.1	15.6	sr. jz. zah.	jasno		0.0
20. 2. popol.	729.8	21.2	moč. jz. zah.	pol obl.		

Srednja včerajsnja temperatura 15.9°, normale: 18.2°.

754 1—1

Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo tužnim srcem naznanja žalostno vest, da je njegov vestni tajnik, gosp.

Herman Kukla

magistratni računski asistent,

v četrtek dne 19. junija t. l., ob 8. uri zvečer vsled nesrečnega padca v Gospodu zaspal. Truplo predragega pokojnika se bo v soboto, dne 21. junija t. l. ob 6. uri 30. min. popoldne pripeljalo z Vrhnike, blagoslovilo pri sv. Kristofu in položilo k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 20. junija 1902.

Odbor.

Mesto posebnega obvestila.

755 1—1

Marija Kukla roj. Verhovec javlja v svojem in imenu svojih otrok Božene in Verice sorodnikom, prijateljem in znancem pretresljivo vest o nenadni smrti iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Hermana Kukla

magistratnega uradnika

kateri je včeraj, dne 19. junija, ob 9. uri zvečer na Vrhniki izdihnil svojo blago dušo. Truplo preljubljenega rajnika prepeljano bode v soboto dne 21. junija z Vrhnike v Ljubljano k sv. Kristofu, kjer bode zvečer ob 1/7. uri v lastno rakev položeno k začasnemu počitku.

Svete maše za dušnice brale se bodo v mestni župni cerkvi pri sv. Petru v Ljubljani.

V Ljubljani, dné 20. junija 1902.

Zahvala.

756 1—1

Ob brčki izgubi pokojnega soproga, gospoda

Andreja Černe-ta

sem prejela veliko izrazov sočutja, kar mi je v obilno tolažbo. Prisrčno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pokojnika, ki ste prišli k pogrebu, vsem, ki ste darovali krasne vence, gospodom pevcem za milo petje, gospodom svetilcem in gospodom nosilcem vencev.

Draga rajcega priporočam vsem v požno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dné 20. junija 1902.

Elizabeta Černe.

Natalie
Franzensbad

Francove
kopeli.
Natalija
vrec.

Ogljenčeno-kisl. Lithion-vrelec učinkuje v vseh slučajih urino-kisle diateze, pri pomanjklivem izločevanju urica iz krvi, kamnu, boleznih v ledvicah in mehurju, udneli, revmatizmu itd. Zdravniške avtoritete so ga porajale z izbornim vspehom. Pospešuje odvod vode. Prijeten okus. Dobiva se v vseh lekarnah in trgovinah z mineralno vodo, eventualno pri kopalniškem oskrbnistvu Natalie-vrelec, Francove kopeli.

753 10—1

Št. 7169.

Razglas.

731 3—2

Dela in dobave pri zgradbi vodovoda za trg Postojno

— razun že izgotovljenih vodnjakov in glavnega vodohrana — katerih stroški so proračunani na 108.000 K, se bodo oddala potom javne konkurence.

Dotične ponudbe, katere naj se raztezajo ali na vso ostalo zgradbo, ali pa na nje posamezne dele, sprejema podpisani deželni odbor

do dné 10. julija t. l. 12. ure opoldne.

V ponudbi, katero je kolkovati z 1 K, zapečatiti in potem označiti z nadpisom: »Ponudba za prevzete vodovodne zgradbe za Postojno« mora ponudnik izrecno p. trditi, da so mu stavbni pogoji popolnoma znani, da jih v polnem obsegu prizna in se jim podvrže.

Ponudbam je priložiti vadij v znesku 5% svote, bodisi v gotovini, bodisi v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kursni ceni.

Deželni odbor kranjski si izrečno pridržuje pravico, da ne gledé na visokost ponudbe po svojem prevdanku izbere podjetnika, ali pa da oddá dela po posameznih vrstah (stavbno delo, dobava strojev itd.). Tudi si deželni odbor pridržuje pravico, da razpiše novo obravnavo.

Načrti, stroškovni proračuni in stavbni pogoji so v navadnih uradnih urah razpoloženi pri deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 9. junija 1902.

== „Pri solncu“ ==

Priporočam prečast. duhovščini in slav. občinstvu svojo veliko zalogo najboljših in najcenejših

umetnih cvetlic, šopkov in vencev

za cerkveno in domačo porabo.

Istotam so v zalogi: vse potrebščine za krojače in šivilje; dalje rokavice in nogavice najboljših vrst, različne srajce itd.

Vezanje cvetic in šopkov točno in po najnižjih cenah.

690 3—2

Za obila naročila se priporoča

Katinka Widmayer

„pri solncu“ za vodó v mestni palači.

== za vodó. ==

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Odgovorni urednik: Ivan Rakevec.